ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ LOUIS MÉTAYER

Ο ΓΚΡΙΝΙΑΡΗΣ

Ὅλη μέρα περπατούσαμε μέσα στὴ ζεστὴ σκόνη τοῦ δρόμου. Μπροστά μας ἄλλες φάλαγγες ἐξαντλημένου ἀπ' τὴν πορεία καὶ τὶς κακουχίες στρατοῦ, καὶ πίσω μας, στριμωγμένα σὲ ἀτελείωτη σειρά, τὰ μεταγωγικὰ μάχης τοῦ συντάγματός μας...

Κάθε λίγο διαστικὰ καμιόνια, παραφορτωμένα, περνοῦσαν ἀνάμεσα ἀπ' τὴ φάλαγγα τῶν φορτωμένων μὲ τοὺς βαρειοὺς γυλιοὺς των φαντάρων, τοὺς σκόρπιζαν, τοὺς ξεκούφαιναν μὲ τὸν διαβολικὸ θόρυβό τους, καὶ τοὺς στράβωναν μὲ τὰ πηχτὰ σύννεφα τῆς σκόνης, τὴν ὁποία σήκωναν στὸ διάβα τους...

Ὁ γυλιὸς μᾶς τσάκιζε τὴν πλάτη, ὁ ἄφθονος κι' ἁλμυρὸς ἱδρῶτας μᾶς ἔφερνε πονόμματο, κι' ἡ κούρασι μᾶς ξεθέωνε ὅλους, ἀνθρώπους, ζῶα, μηχανές, κάρρα καὶ καμιόνια...

— Χωριό!... Χωριό!...

Ἡ χαρούμενες αὐτὲς λέξεις, κατάφεραν μολαταῦτα νἀβγοῦν ἀπ' τὰ ξερά μας λαρύγγια, σὰν ἀντικρύσαμε στὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντα ἕνα μισοχαλασμένο ἀπ' τοὺς βομβαρδισμοὺς χωριουδάκι...

Σιγὰ-σιγὰ τὸ πλησιάσαμε, ἀναφτερωμένοι ἀπ' τὴν προσδοκία ἑνὸς ἡδονικοῦ ξεκουράσματος, καὶ σὲ λιγάκι τὸ σύνταγμα ὁλόκληρο σκόρπισε στὰ σπιτάκια, στοὺς ἀχυρῶνες, στὶς αὐλὲς καὶ στὰ δρομάκια...

Ἄχ!... Ἀνακούφισι, ξάπλωμα μακάριο, ὕπνος βαθύς, λυτρωμός!

Ἐγὼ μὲ τὴν ἑνωμοτία μου, καθυστερημένοι κάπως, βρήκαμε καταφύγιο κάτω ἀπὸ ἕνα κάρρο—ξεζευμένο πειὰ—καὶ μέσα στὴν αὐλὴ κάποιας ἔρημης ἐπαύλεως, στὴν ὁποία ἐγκαταστήσαμε τὸ πρόχειρο χειρουργεῖο μας μὲ τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς τραυματίας...

Ἡ νύχτα ἐρχόταν γρήγορη. Καμμιὰ δεκαριὰ δεκανεῖς καὶ φαντάροι, καθήσαμε κύκλο κοντὰ στὸ κάρρο αὐτό, τριγυρισμένοι κι' ἀπὸ ἄλλα κάρρα καὶ καμιόνια. Μιλιὰ δὲν ἔβγαινε ἀπ' τὸ στόμα μας. Ρουφούσαμε ὅλοι τὴν ἡδονὴ τοῦ ξεμουδιάσματος, τοῦ ραχατιοῦ καὶ τῆς γαλήνης...

Ὡστόσο κάποιος πλάϊ μας, ὅλο καὶ γκρίνιαζε ὁ ἀθεόφοβος: Ἦταν ὁ ὁδηγὸς τοῦ κάρρου, ἕνα χωριατόπουλο γεμάτο γένεια μουστάκια, λέρα καὶ ἀξυρισιά, τὸ ὁποῖο ὅλημερὶς ἔφτινε καὶ βλαστημοῦσε νευριασμένο, καὶ τἄβαζε ἄλλοτε μὲ τοὺς ἀνωτέρους, μ' ὅλο τὸν κόσμο, τέλος πάντων.

Αὐτὴ τὴν ὥρα μάλιστα, ἦταν ὁλότελα ἐκνευρισμένος, γιατί μόλις κατάφερε νὰ ξεκλέψη ἀπὸ κάπου ἕνα δεμάτι σανὸ—μισὸ γιὰ τ' ἄλογό του καὶ μισὸ γιὰ νὰ ξαπλώση ἐπάνω του ὁ ἴδιος — καὶ κάποιος κατεργάρης συνάδελφός του τοῦ τὸ βούτηξε μὲ τέχνη!...

Τὸ θεώρησε προσβολὴ αὐτὸ ὁ γκρινιάρης συνάδελφός μας κι' ἄρχισε νὰ ξερνάη κατεπάνω μας τὶς πιὸ ἀγανακτισμένες βρισιὲς καὶ μουρμοῦρες.

— Μᾶς ξεκούφανες μὲ τὸ σανό σου, μωρὲ Τρεγκλό, τοῦπε κάποιος. Ὅλο καὶ γκρίνια εἶσαι. Τί διάολο νὰ κάνουμε τότε ἐμεῖς ποὺ ἀφήσαμε πίσω, ἔρημα, γυναῖκες καὶ παιδιά;... Ἐνῶ ἐσὺ μονάχα τὸ τομάρι σου θἄχης νὰ κλάψης...

Ὁ Τρεγκλὸ μᾶς κύτταξε μὲ μάτι θυμωμένο, ἀλλὰ δὲν ἔβγαλε μιλιά. Περιωρίστηκε μονάχα νὰ ξαπλώση λίγα μέτρα μακρυά μας, ὁλοφάνερα κατσουφιασμένος, καὶ σὲ λιγάκι ἔπεσε σὲ βαθειὰ συλλογή, δίχως νὰ τὸν νοιάζη κὰν γιὰ τὰ ἄφθονα πειράγματά μας...

* * *

Πέρασαν μερικὲς ὧρες. Ἕνα διάφανο σκοτάδι ἁπλώθηκε στὴ γῆ, ἐνῶ στὸν οὐρανὸ ἔλαμταν τώρα ἀρκετὰ ἀστέρια, ποὺ ξέχυναν ὁλόγυρά τους τρεμόσβυστες ἀχτίδες...

Ἀπ' τὴν παρέα μας ἄλλοι κοιμόντουσαν βαθειά, ροχαλίζοντας μὲ θόρυβο, ἄλλοι σκεπτόντουσαν ἄγρυπνοι τὶς ἀγαπημένες τους ὑπάρξεις καὶ νοσταλγοῦσαν τὰ μακρυνά τους χωριουδάκια, κι' ἄλλοι σιγομουρμούριζαν ἀναμεταξύ τους ἀγανακτισμένοι, γιατὶ κι' ἐκείνη τὴ βραδειὰ εἶχαν διαταχθεῖ νὰ μὴν ἀνάψουν φῶτα, κ' οὔτε κὰν νὰ καπνίζουν...

Κάποιος εἶπε σὲ μιὰ στιγμή:

— Σίγουρα θἄχουμε βομβαρδισμὸ ἀπόψε, ἀπὸ κανένα γερμανικὸ ἀεροπλάνο... Ἔτσι μοῦ μυρίζεται...

Κι' ἀπ' τὸ σκοτάδι ἀμέσως πετάχθηκαν — σὰν ἀπὸ συντριβάνι — ἐρωτήσεις φωναχτές:

— Λές;... Ἔχει γοῦστο!...

— Οὔὔὔὔ!... Κοτζὰμ σύνταγμα πορεία ὅλη μέρα, κ' ἀμφιβάλλεις ὅτι δὲν θὰ μᾶς εὕραν;...

— Μωρέ, δίκηο ἔχετε... Καὶ σκεφθῆτε πὼς λίγα μέτρα μακρυὰ μας βρίσκονται τὰ καμιόνια μὲ τὰ πυρομαχικά μας... Ἂν σκάσει ἀνάμεσά τους καμμιὰ ὀβίδα, τί διάολο γινόμαστε;...

— Θὰ τιναχτοῦμε στὸν ἀέρα!...

— Θέλει καὶ ρώτημα;... Θὰ γίνουμε στάχτη!

Ἔξαφνα κάποιο παράξενο μουρμούρισμα, βαρὺ καὶ ρυθμικό, ἀκούστηκε μέσα στὸ σκοτάδι, κι' ὅλες ἡ φωνὲς σταμάτησαν ἀμέσως. Ὅλοι, βουβοὶ κι' ἀνήσυχοι, σήκωσαν ψηλὰ τὸ κεφάλι καὶ κάρφωσαν τὴν ἐρευνητικὴ ματιά τους στὸν οὐρανό!... Ἦταν κάποιο ἀεροπλάνο.

Σιγὰ-σιγὰ ὁ ἀέρας φαινόταν πὼς γινόταν ὅλος βουητὸ καὶ πὼς κυμάτιζε ταραγμένος ἐπάνω ἀπ' τὰ κεφάλια μας. Τὸ ἀλλόκοτο αὐτὸ ρουθούνισμα τοῦ ἐχθρικοῦ ἀεροπλάνου ὅλο καὶ μᾶς πλησίαζε μὲ σταθερότητα ἐπίφοβη καὶ μᾶς φαινόταν πὼς ὁ Θάνατος ὁ ἴδιος ἔψαχνε στὰ σκοτάδια νὰ μᾶς ξεχωρίση, μὲ τὸ ἀμείλικτό του μάτι...

Κάποιος μουρμούρισε μὲ τρεμάμενη φωνή:

— Ἕνα εἶνε τὸ ἀναθεματισμένο... Ψάχνει νὰ μᾶς βρῆ...

Κι' ἕνας ἄλλος ἀποκρίθηκε τρομαγμένα:

— Ἀλλοίμονό μας, ἂν ἡ ὀβίδα του πέσει στὰ πυρομαχικά μας... Ἀμ' οἱ ἄρρωστοι, οἱ φουκαράδες;... Ἀμ' οἱ τραυματίες;... Θὰ τοὺς χτυπήση ἴσαφνικὰ τ' ἀστροπελέκι...

Ἔξαφνα ὁ Τρεγκλό, ὁ ὁποῖος καθόταν ἀμίλητος ὅς αὐτὴ τὴ στιγμή, τινάχτηκε ἀπότομα ὀρθός, πῆγε τρεχάλα στὸ κάρρο του καὶ βγάζοντας ἀπ' τὴ θέσι του ἕνα σβυστὸ φανάρι, ἄρχισε νὰ τρέχη σὰν τρελλὸς πρὸς τὸν κάμπο...

Στὰ περίεργα αὐτὰ κινήματά του ὅλοι μας ξεχάσαμε τὸν τρομερὸ κίνδυνο — ποὺ μᾶς ἀπειλοῦσε ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ — κι' ἀρχίσαμε νὰ κρυφογελοῦμε, σχολιάζοντάς τον σιγαλόφωνα ἀνάμεταξύ μας:

— Πάει, τρελλάθηκε ἀπ' τὸ φόβο του ὁ Τρεγκλό!...

Κι' ἐνῶ πειὰ τὸν εἴχαμε χάσει ἀπ' τὰ μάτια μας, ἔξαφνα τὸν ἀντικρύσαμε καμμιὰ τρακοσαριὰ μέτρα μακρυὰ μας, νὰ τρέχη ἀκόμη, ἀλλὰ κρατῶντας τὴ φορὰ αὐτὴ στὰ χέρια του ἀναμμένο τὸ φανάρι!...

Ἕνας τρόπος μυστικὸς μᾶς βούλωσε τὰ χείλη. Τὰ χάχανα σταμάτησαν καὶ μόνον μερικὰ τρομαγμένα ξεφωνητὰ ἀκούστηκαν:

— Ἀ, τὸν δυστυχισμένο!...

Μὰ ἀμέσως — στὴ στιγμὴ — καινούργια βουβαμάρα ἁπλώθηκε παντοῦ, κι' ὅλων τὰ στήθη ἔννοιωσαν μιὰ θλῖψη ἀτερίγραπτη, ἀνάμικτη μὲ ἀγωνία.

Εἶχαν καταλάβει!...

Ναί: Εἶχαν καταλάβει τὴν ἀνήκουστη αὐτοθυσία καὶ τὸν ὑπεράνθρωπο ἡρωϊσμὸ τοῦ ταπεινοῦ ἐκείνου γκρινιάρη, ὁ ὁποῖος ἔτρεχε τώρα μέσα στὰ σκοτάδια μὲ τὸ φῶς στὰ χέρια του, θέλοντας νὰ προσελκύση τὸ ἐχθρικὸ ἀεροπλάνο καταπάνω του, μακρυὰ ἀπὸ μᾶς, μακρυὰ ἀπ' τοὺς ἀρρώστους, μακρυὰ ἀπ' τὰ πυρομαχικά!...

Ἡ τραγικὴ λύσι ἔφτασε γοργά: Τὸ βούϊσμα τοῦ μοτὲρ σταμάτησε ἀπότομα καὶ τὸ Πουλὶ τοῦ Θανάτου γλύστρησε ἤρεμα πρὸς τὴ γῆ, μὲ κατεύθυνσι πρὸς τὸν Τρεγκλό...

Μιὰ στιγμὴ βουβῆς λαχτάρας πέρασε...

Τρεῖς λάμψεις σὰν ἀστραπὲς φώτισαν τὸ σκοτάδι.

Καὶ τρεῖς ὀβίδες, τρεῖς κεραυνοί, τράνταξαν τὸν ἀέρα, σκορπῶντας ἀπὸ μιὰ λάμψη ἐκτυφλωτικὴ στὸ κάθε τρομερό τους σκάσιμο...

Τὸ ἀναμμένο φανάρι τοῦ Τρεγκλὸ ἔσβυσε ἀμέσως. Καινούργιο βούϊσμα τοῦ μοτὲρ μᾶς φανέρωσε, πὼς τὸ ἀεροπλάνο ἔφευγε σὰν ἔνοχο ἀπ' τὸν τόπο τοῦ ἐγκλήματός του, κι' ὅλοι μας πιναχτήκαμε μὲ λαχτάρα ὀρθοι, τρέχοντας πρὸς τὸν ἄμοιρο συνάδελφό μας...

Βρήκαμε τρεῖς λάκκους ἀνοιγμένους ἀπ' τὶς ὀβίδες καὶ πλάϊ σ' ἕναν ἀπ' αὐτοὺς ἕνα ἀκέφαλο καὶ χιλιοσταραγμένο κορμί, γεμάτο χώματα καὶ αἷμα:

Ἦταν τὸ εὐγενικὸ κι' ἡρωϊκὸ κορμὶ τοῦ ἄτυχου γκρινιάρη μας!...

Ὅλη μέρα περπατούσαμε μέσα στὴ ζέστη...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ο ΗΡΩΪΚΟΣ ΑΠΟΜΑΧΟΣ

Μιὰ φορὰ ὁ Μέγας Ναπολέων ἐπισκέφθηκε τὸ Μέγαρο τῶν Ἀπομάχων, ὅπου συνάντησε ἕναν ἀπόμαχο ἀξιωματικό, τοῦ ὁποίου ἔλειπε τὸ ἀριστερὸ χέρι.

— Ποῦ ἔχασες τὸ χέρι σου; τὸν ἐρώτησε ὁ αὐτοκράτωρ.

— Στὴ μάχη τοῦ Ἀούστερλιτς, Μεγαλειότατε, ἀπάντησε ὁ ἀπόμαχος.

— Τώρα, βέβαια, θὰ βλαστημᾶς καὶ τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὴν πατρίδα γιὰ τὸ ἀτύχημά σου, τοῦ εἶπε χαμογελῶντας ὁ Ναπολέων.

— Ἀπ' ἐναντίας, Μεγαλειότατε, ἀπάντησε ὁ ἀπόμαχος. Γιὰ τὸν αὐτοκράτορα καὶ γιὰ τὴν πατρίδα μου, εἶμαι ἕτοιμος νὰ θυσιάσω καὶ τὸ δεξὶ χέρι ποὺ μοῦ μένει.

— Δὲν τὸ πιστεύω, εἶπε ὁ Ναπολέων.

Ὁ ἀπόμαχος τότε, ἀντὶ ἄλλης ἀπαντήσεως, τράβηξε τὸ σπαθί του καὶ μὲ μιὰ φοβερὴ σπαθιὰ χτύπησε κ' ἔκοψε τὸ χέρι του ἀπὸ τὸν καρπό!...